

Maak een ronde cirkel van de man en de vrouw, en trek van daaruit een vierkant en vanuit het vierkant een driehoek. Maak een ronde cirkel en u hebt de steen der wijzen.

© Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopy, microfilm of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Alle personages, toestanden, gebeurtenissen en instellingen in deze roman zijn louter denkbeeldig. Elke gelijkenis met de werkelijkheid berust bijgevolg op het toeval.

Met dank aan zwembad de Nieuwe Hateboer te Sittard voor de nodige inspiratie.

Dank aan mijn Muze voor de nodige Leidenschaft.

Heuvelland

De avond valt over het Mergelland. Het Heuvelland wacht en verademt de bezoeker. Overal oud vakwerk en pittoreske gevoelens. Het is alsof we hier al eens eerder zijn geweest. We blijven zoeken naar telkens meer Heuvelland. Alsof we er vanzelf al zijn.

Het Heuvelland met al z'n glooiingen. Altijd weer dat op en af, bronbeekjes in kwelbossen. We zoeken naar dat wat verloren ging. De herinneringen aan wat niet meer is. Een landschap dat verloren ging. Beetje bij beetje gedurende de tijd.

Hier is nog de idylle, hier is er nog aandacht voor een mooi landschap. Vol van eigenlijk alleen maar zichzelf zonder te weten dat het zeldzaam aan het worden is. Het is een landschap met reliëf, altijd klimmen en dalen, die oneindige bergen omzoomt door bossen. Waar we altijd verdwalen. Niet meer weten waar we zijn. Ergens verloren in onszelf.

Het Heuvelland, we zijn erin teruggekeerd tot wie we waren. Alles wat we hebben meegenomen vanuit vroeger tot aan hier. Daar waar eerst niets was. Dit landschap blijft in zichzelf verzonken, in allerlei tinten groen. Overal is er verte, de hartstocht om zichzelf te kunnen zijn. Het landschap toont ons vergezicht op vergezicht in alle tinten van groen. Het geheel krijgt meer en meer een Mondriaans geblokt voorkomen. Witte vakken met gecarbolineumd krom getrokken zwarte balken. Er was vakwerk in symbiose tussen helling en dal. Zuid-Limburg op z'n best.

Kronkelige wegen als slierten door het landschap. Holle wegen noemen ze dat. De bossen raken de einder, daar waar weer een ander landschap wacht totdat ook wij komen en bezien dat hier alles anders is. Dat vroeger hier nog is. In een kleinschalig bocagelandschap waarin we onszelf zien. Altijd weer dat zoeken hoe het moet zijn geweest hoe vroeger te herkennen: als heuvelland, als idylle.

We hervinden het landschap waar we kunnen terugkeren, met al z'n glooiingen, bergen. Alsof alles er al vanzelf is we in een vleug van herkenning onszelf kunnen aanraken. Het vakwerkhuis krakend in z'n voegen Mondriaans gebalkt met alleen maar witte en zwarte vlakken. Het is van een andere tijd toen het Heuvelland zichzelf herkende in de mensen die er woonden. In alles wat nu niet meer is.

*Voorzichtig stappen we de koelte in. Boven ons sluit zich het bladerdek. Het is een spel van donkerte en schaduw. De weg trekt zich op naar het plateau
het is anders hier, wezensvreemd enkele wandelaars verstoren de idylle.*

*We weten dat we hier ooit waren, maar herkennen de weg niet meer en hoe
je hier weer weg komt tot aan thuis. Loom leunt het zomerlover tegen de bosrand. Meidoorns dwingen ons de weg te volgen. Een route die overgaat in een holle weg. Kil beneemt de koude dalwind ons de adem. Overal om ons heen opgaand zomerlover. Een uitgesleten gully kronkelt waar nu de weg zou moeten zijn. We vorderen, geflankeerd door nagelkruid en koekoeksbloem. Zonlicht valt gefilterd op de bosbodem. We*

gaan door een tunnel van groen met alleen aan het einde weer licht. Daar waar alles eindigt en de magie ophoudt.

De dorpen Vijlen, Einrade, Harles en Holset vormen een apart geheel binnen de driehoek Mechelen, Vaals, Epen. Ze zijn aan elkaar verwant. Ze bezitten zelfs een enig microklimaat.

Gelegen op de bergflanken van het Vijlenerbos. Het buurtschap Harles ligt tussen Vijlen en Holset in en daar woont de vrijgezel Oswald van Aubel. Dit Harles is een buurtschap gelegen ten zuidoosten van Vijlen en westnoordwestelijk van haar gemeente Vaals. Deze driehoek noemen we het 'onbekende Nederland'.

Inleiding

'Tussen het Vrouwenbosch, het Spaubekerbos en het Stammenderbos ligt het plaatsje Spaubeek (gemeente Beek) verscholen in het dal van de Geleenbeek. Het grondgebied van de voormalige gemeente Spaubeek strekt zich uit van het Maasterras in het zuidwesten tot het beekdal van de Geleenbeek in het noordoosten. Het pleistocene Maasterras gaat ter plaatse vrij plotseling over in een zacht golvend landschap, waarin ruggen en wijde dalen, gericht op de Geleenbeek, sterk domineren. Dit ruggenlandschap is ontstaan door erosie van de zijbeken van de Geleenbeek zoals o.a. de Hoevervloedgraaf, het Hoogbeeksken en de Dijkervloedgraaf.'

Utrecht

We gaan eerst terug naar Utrecht. In de 11^e eeuw voegden de bisschop en de keizer hun paleizen toe aan hun burcht.

Utrecht, centrum van het land, centrum van de wetenschap met z'n stadskastelen aan de Oudegracht: Fresenburch was oorspronkelijk een versterkt bakstenen huis van de Utrechtse familie Vrese en dateert mogelijk nog uit de tweede kwart van de 13e eeuw. Het pand Oudaen is het herkenbaarste voorbeeld van het zogenaamde stadskasteel. De naam van het huis herinnert aan de familie Van Houdaen die het pand in

de 15e eeuw bezat. Van het 14e-eeuwse huis Leeuwenburg dateert alleen nog de natuurstenen voorgevel uit 1500 en is in 1985 gereconstrueerd. Het hoekpand Drakenburch bevat vooral in de rechter zijmuur belangrijke restanten van een 12e-eeuws tufstenen huis. Dat huis werd omstreeks 1295 in baksteen vergroot tot de huidige omvang.

De Oudegracht is de bekendste gracht in de Nederlandse stad Utrecht. De ongeveer twee kilometer lange gracht is te beschouwen als het verbindingsstuk tussen de Kromme Rijn en de Vecht en doorsnijdt de gehele binnenstad van zuid naar noord. Eeuwenlang is zij de hoofdader van de stad geweest. Het systeem van werven en werfkelders van de Utrechtse Oude- en Nieuwegracht is op deze schaal uniek in de wereld. In de Romeinse tijd en in de vroege middeleeuwen lag Utrecht bij de plek waar de Vecht zich afsplitste van toenmalige hoofdtak van de Rijn, de huidige Kromme Rijn en Oude Rijn. Deze rivieren werden steeds slechter bevaarbaar en werden daarom geleidelijk vervangen door een stelsel van kanalen waarvan de huidige Oudegracht een onderdeel is.

Waarschijnlijk volgt het gedeelte van de Oudegracht tussen de Stadhuisbrug en de Bakkerbrug de loop van de oude Rijntak. Het gedeelte tussen de Gaardbrug en de Stadhuisbrug werd mogelijk al vroeg gegraven als deel van de omgrachting van het voormalig Utrechtse

castellum, dat in de middeleeuwen was omgevormd tot de bisschoppelijke burcht.

De Oudegracht was met het graven van het zuidelijk deel voltooid, al zou de naam pas in zwang komen na de aanleg van de Nieuwegracht rond 1393. De Oudegracht werd gebruikt als aan- en afvoerroute voor handelswaar en bouw materiaal. Het water uit de gracht werd gebruikt voor allerlei productieprocessen, zoals bier brouwen en leerlooien en als bluswater.

Sinds de jaren zestig werden meerdere werfkelders in gebruik genomen als uitgaansgelegenheden, met name voor jongeren. Zo zat bijvoorbeeld van 1982 tot 2006 in de kelders van Oudegracht 43-45 homodisco De Roze Wolk. Sindsdien zijn de werfkelders langs de Oudegracht in toenemende mate in trek bij horecaondernemers. Er zijn onder andere veel restaurants gevestigd, meestal met terras langs de gracht. Door deze horeca zijn de werven nog altijd functioneel: de bevoorrading vindt deels per bierboot plaats.

Om met paarden op de werven te kunnen komen werden de wedden aangelegd, een soort gangen die van het straatniveau naar de werven afliepen. Er zijn er minstens vier geweest. Een ervan was bij het Wed, vandaar de naam van het straatje, een ander lag naast de Viebrug. Alleen die bij het Wed, op de Ganzenmarkt en bij de Tolsteegbarrière zijn er nog.

Zoals de naam al zegt is de Nieuwegracht nieuwer dan de Oudegracht, de bekendste gracht in Utrecht. De gracht werd tussen 1390 en 1393 samen met de Kromme Nieuwegracht, de Drift en de Plompetorengracht gerealiseerd door een weinig bebouwd gebied binnen de stadsmuren, waarschijnlijk om de ontwatering van het gebied te verbeteren als voorbereiding op de aanleg van de bebouwing. Het westelijk deel van de Nieuwegracht tussen de Pausdambrug en Paulusbrug had tot 1890 de straatnaam *Runnebaan*. Deze straatnaam wordt gerelateerd aan de rivier de Rijn die in vroegere eeuwen hier door Utrecht liep. De straatnaam bleef ook na 1890 in de volksmond nog in gebruik.

Lievendaal is de enige villa in de binnenstad van Utrecht en een rijksmonument.

De villa werd in 1862 in opdracht van G. Reede gebouwd in eclectische stijl op een heuvel langs het Zocherpark dat werd aangelegd toen hier de stadsmuren en het bolwerk Lepelenburg werden verwijderd. Jan David Zocher, ontwerper van het park, had ook een aandeel in het ontwerp van Lievendaal. De villa wordt door middel van een tuin en een hekwerk van het park afgescheiden maar het geheel vormt toch een integraal onderdeel van het ontwerp van het plantsoen. De villa werd met opzet op een heuvel gebouwd om het zicht op de armoede van de

Bruntskameren te ontnemen. Een deel van de oude stadsmuur zou in de heuvel zijn blijven staan.

Rutger was hoogbegaafd en hoog sensitief. Iets dat soms wel en soms niet samenging. Hoogsensitiviteit is geen aandoening. Het is een aangeboren persoonlijkheidskenmerk. Bij hoog sensitieve personen (HSP's) heeft de *thalamus*, het schakelcentrum van de hersenen, een verlaagde drempel waardoor ze meer prikkels binnen krijgen. HSP's worden wel eens de kanariepietjes in de mijn genoemd. Ze merken dingen op die minder sensitieve personen ontgaan en hebben tijd nodig om al die info diepgaand te verwerken. Onderzoek toont aan dat 15-20% van de mensen hoog sensitief is. Hoogsensitiviteit is aangeboren, je hebt het voor het leven, net zoals de kleur van je ogen of je huidtype. Je kan niet op een bepaald moment hoog sensitief worden als je het voorheen niet was. Het verdwijnt ook niet. Je kan je wel bewust worden van je hoogsensitiviteit en jouw 'handleiding' leren kennen. Als je rekening houdt met jouw hoog sensitieve behoeften, dan hoef je als HSP geen last te hebben van hoog gevoelige reacties. Dan wordt je hoogsensitiviteit net een talent en jouw unieke kracht. Hoogbegaafdheid is een combinatie van een uitzonderlijke intelligentie, creativiteit en doorzettingsvermogen. Hoogbegaafden zijn op het

cognitieve vlak sterk, maar ook andere zaken spelen een belangrijke rol. De term wordt gebruikt om aan te geven dat ze opvallende vermogens of vaardigheden hebben, zowel voor kinderen als voor volwassenen.

Hoogbegaafdheid komt niet veel voor (ongeveer 2% van de bevolking). Hoogbegaafden zien zichzelf doorgaans niet als 'anders dan de rest' en begrijpen daardoor mogelijk niet waarom anderen hen soms wel als anders beschouwen. Daar moeten zij en hun omgeving mee leren omgaan.

Hoogbegaafde werknemers in hun kracht zijn originele, creatieve, vitale, gedreven en constructieve medewerkers. Zij zijn van grote waarde voor hun werk en voor de samenleving. Ze kunnen een geweldige impuls geven aan organisatievernieuwing en -ontwikkeling. Niet alle hoogbegaafden slagen er echter in hun talenten te benutten. Ze raken uit balans en roepen in hun werkomgeving het beeld op van ongeleide projectielen en 'lastige wijsneuzen'. Hun talenten worden onvoldoende of zelfs helemaal niet erkend, waardoor ze kunnen disfunctioneren en soms overspannen raken. Er kunnen conflicten ontstaan, omdat de werknemer zelf, maar ook de leidinggevenden en collega's, niet herkennen wat er aan de hand is. Voor werknemers en leidinggevenden is het dan ook van belang om in gesprek te gaan over de voorwaarden

waaronder een hoogbegaafde zijn talenten op het werk het beste kan inzetten.

Hoogbegaafdheid hangt ook samen met een verhoogde responsiviteit van het centrale zenuwstelsel op stimuli ('overprikkelbaarheid'). Sommige hoogbegaafden zijn ook hoogsensitief. Zij nemen dan bijvoorbeeld bepaalde (subtiele) nuances waar in de lichaamstaal van anderen of ze zijn zeer gevoelig voor bepaalde materiaalsoorten of geluiden. Deze hoogsensitiviteit kan leiden tot een verschil tussen wat het hoogbegaafde kind kan begrijpen en wat het emotioneel kan verwerken, en dat kan leiden tot angstgevoelens. Dit zou het dagelijks functioneren van een hoogbegaafde kunnen belemmeren. In de praktijk zijn hoogbegaafden echter onderling vaker verschillend dan ze op elkaar lijken.

Rutger ging weer naar de cantorij op de hoek van de Vismarkt en Oudkerkhof. Daar zat hij bij een kamerkoor Cantabilé. Naar buiten toe tredend als 'vocaal ensemble'. Ze waren daar om een aantal missen in te studeren, te weten: Messe in F-dur van Joseph Friedrich Hummel (1841-1919), de Missa Brevis van Ton de Leeuw, 4-vocum inæqualium, Missa Brevis in D (1953), KV 65, de Missa Brevis in D mineur, van Wolfgang Amadeus Mozart (1769) en de 'Mis voor dubbelkoor' (1922) van Frank Martin. En niet te vergeten de O-antifonen van Herman Strategier.

Rutger had geen zin om te koken dus ging ik naar de mensa van Veritas (Panta Rhei!) niet ver van zijn woning vandaan. Het was de beste en de goedkoopste mensa. Voor €5,- was er een volledige maaltijd te krijgen compleet met soep en een toetje. Buiten gekomen overviel hem een landerig gevoel. Ik liep naar het Hiëronymusplantsoen en ging daar op zijn bank zitten. Ik keek naar het water in de singel en zag dat het de huizen aan de overkant weerspiegelde. Ik dacht diep en intens na.

‘Moet ik een AIO-schap wel doen?’

Voorlopig had ik nog even de tijd om de stad in te gaan. Ik ging op Cd-jacht en begon zoals altijd bij de Plaatboef op de Oudegracht. Vervolgens ging ik naar White Noise en Plato op de Steenweg en naar Ear & Eye en Staffhorst aan de Drieharingenstraat. Om het geheel compleet te maken ging ik dan ook nog even naar Broese Kemink om te kijken of er niet een paar goede boeken te verkrijgen waren. Ik vermaakte me wonderwel in de Cd-zaken, maar kon toch niet slagen, behalve dan de cd met de titel ‘Shadows and light’ van Joni Mitchell die ik goedkoop bij de Plaatboef kon kopen, met Pat Metheny, Jaco Pastorius, Lyle Mays en Michael Brecker. De beste van de beste muzikanten. Uiteindelijk belandde ik bij Broese Kemink waar ik een boek over Hekserij van Vivianne Crowley kocht. Gewoon voor de nieuwsgierigheid.

De vakgroep lag vroeger aan de Kromme Nieuwegracht nummer 48. Ik pakte mijn fiets en fietste naar de Kromme Nieuwegracht. Overal waren er fietsen aan hekken geplaatst. Vermoedelijk medestudenten. Het water glinsterde grauw in de gracht. Het was een oud pand. Dit schijnbaar eenvoudige pand dateert uit de 17^e eeuw. De voorgevel is nauwelijks versierd, behalve met hanenkammen (verticale bakstenen boven de ramen) en krulankers. Het smeedijzeren hek, de deuromlijsting en de ramen dateren uit de 19de eeuw. Aan de achtergevel ogen het metselwerk en de krulankers fraaier. Ook hier zijn de ramen en deuren twee eeuwen jonger. Het huis wordt voornamelijk bewoond door notarissen, advocaten en een bankier, die op de begane grond kantoor hielden. De Kromme Nieuwegracht is zeer waarschijnlijk gevormd door een natuurlijke bocht in de Oude Rijn en volgt deels nog de oude bedding. In de middeleeuwen vormde het water de grens van de Pietersimmunititeit rond de Pieterskerk. Hier huurde ik een studentenkamer.

Ik had nog wat tijd over en liep naar de Abraham Dolehof, gelegen tussen de Lange Nieuwstraat en de Oudegracht. Eerst moest ik door het poortje aan de Lange Nieuwstraat als vorens ik om mijn bankje kon gaan zitten. Alles ademde hier de sfeer van rust uit. Even weg van het stadsrumoer. Ik kwam er graag, om te

mijmeren. Over wat ik zou gaan doen en waar ik naartoe wilde. Voorlopig beviel het me prima op de universiteit. Ik leefde voor de wetenschap. Naast de ingang stond een immens grote beuk waar je de seizoenen aan kon aflezen. Ik voelde me fijn in Utrecht, het was mijn stad geworden. Na veel strijd. In het centrum van het land. Met alle groter steden dichtbij. Vandaag was er een promotie van een vriend van mij. Daarom moest ik naar het academiegebouw. Landerig maakte ik me los van m'n bank en liep naar het Domplein. Het Academiegebouw (Domplein 29) was een geschenk van burgers, stad en provincie bij het 250-jarig bestaan van de universiteit in 1886. Het gebouw kwam uiteindelijk in 1891-'94 tot stand. Het is opgetrokken in de zogenaamde neorenaissance-stijl. Twee haakse vleugels met een diagonaal in de hoek geplaatste ingang, vormen de toegang tot een complex op onregelmatige plattegrond. In dat complex zijn ook het Groot Kapittelhuis en het claustrale huis Achter de Dom opgenomen. In de voorgevel heeft men rijke neorenaissance-motieven verwerkt. In de reliëfs vindt men het embleem van de universiteit met de tekst 'Sol iustitiae illustra nos' (Zonder Gerechtigheid verlicht ons).

Na afloop was er een borrel in de Bastille aan de Hamburgerstraat. Ik liet me vollopen met bier en vond het een jolige boel. Het was waar ik in leefde wat ik gedurende de jaren had opgebouwd. Waar ik aan

verknocht was geraakt. Utrecht: centrum van de wetenschap.

Rutger had een theorie ontworpen rond de term cognitieve correctiefactor gecombineerd met een multidimensionele evaluatie gebaseerd op cognitieve gedragstherapie. Het ging uit van automatische gedachten en cognities, oftewel denkpatronen. Er werd gebruik gemaakt van een helikoperview, een G-filter en een G-block, gebaseerd op het G-schema: gedachte, gevoel, gevolg, gedrag.

Er werd gewerkt met een cognitieve spanningsboog en het aanbrenge van cue's, het bewust plannen, verder werd er uitgegaan van visualiseren en het autistiform benaderen van een situatie. Uiteindelijk ging het om de intenties: zon boven je hoofd, onder de douche staan, spiegel naar de ander en het afsluiten van negativiteit. Geprobeerd wordt de situatie uit het moment te tillen door middel van doelconcentratie, helpende en niet-helpende gedachten te onderscheiden.

De cognitieve correctieboog: het gaat om cognitieve naar de winkel te gaan. Je begint thuis waar je je voorbereid op je weg naar de winkel. Bereid het naar de winkel gaan voor. Weet wat makkelijk is en waar de voetangels en klemmen zitten. Voorzichtig doe je je jas aan. Je neemt je mobiel mee, voor het geval dat. Je pakt je

winkelwagentje (trolley) en gaat op weg. Het begin blijft moeilijk. Je moet een boog maken. Langzaam kom je bij de winkel. Je doet alles op de automatische piloot. Je hebt dit al zovele malen gedaan. In je hoofd heb je een route die je in de winkel wilt afleggen. Je treedt de winkel binnen. Er valt iets op je, de hectiek. Je begint je spullen te verzamelen. Boven je klink muziek uit luidsprekers. Langzaam heb je alles bij elkaar en kun je de boog afbouwen. Je gaat naar de kassa. Rekent af en gaat naar buiten. De prikkelboog kan nu weer verdwijnen. Je bent cognitief naar de winkel gegaan en hebt het weer gered. Je kunt nu tot rust komen. Geen hectiek meer alleen een park om naar huis te gaan. Je hebt je weten af te sluiten van alle ongewenste prikkels van een supermarkt.

Naar de boekhandel Broeze Kemink

En daar besepte ik waar ik was. Keek niet om, maar focuste me op mijn doelconcentratie. Ik bleef even staan en probeerde de omgeving te voelen. Overal om me heen waren mensen, die prikkels uitstootten. Ik voelde me niet op m'n gemak. Maar ik moest door van mezelf. Langzaam begonnen mijn hersenen zich te vullen met foute neurotransmitters. Ik raakte in de war. Welke indianentruc kon ik nu weer uithalen. Ik probeerde mezelf tot rust te brengen. Alles bekijkend van een afstand. Ik zag waar ik in de fout was gegaan. Ik zag ook